

- 2 Díjazták a legtöbbet olvasó diákokat
- 5 Százhusz éves a székelyhídi baptista gyülekezet
- 7 Párbajtőrívó-oktatás indult
- 7 Díjmentes lomtalanítást szerveznek novemberben

Szőlőkultúra az Érmelléken

A termesztés kezdetén erdőirtásokkal nyertek telepítési területet

A szőlőtermesztés évezredes hagyománnyal bíró foglalkozás az Érmelléken. Írásos emlékek bizonyítják, hogy Biharban már a XIII. században létezett Szőlős nevű település, ami egyértelműen a szőlőművelés létezéséről árulkodik. De ennél régebbi adatok is a rendelkezésünkre állnak.

Többek között öt pintért és három pincemestert is rendelt a szentjohanni monostor XI. századi megalapításakor a rend szolgálatába Szent László királyunk. Valószínűsíthető, hogy a szőlőművelés meghonosítása a szerzetesek nevéhez fűződik, annál is inkább, mivel az egyszerű lakosság sokkal inkább az állattenyésztéssel foglalkozott akkortájt.

A bihari diószegi szőlőtermesztés kezdeteiről regélő hagyomány szerint a Váradot uraló török basa révén kerültek az első szőlővesszők a településre. A tények viszont azt bizonyítják, hogy a török az Érmelléken való megjelenésekor már javában szürcsölgettek a szőlőlevelet tájainkon. Ezt támasztják alá azok az írásos emlékek, amelyek 1414-ben Nagykágyát, 1461-ben pedig Kiskerekit említik meg szőlőműveléssel bíró településeként. Az érmelléki domboldalakokat ez idő tájt még összefüggő erdőségek borították. Azok fokozatos irtásával egyre nagyobb szőlőtelepek jöttek létre. A fellelhető dokumentumok tanúsága szerint 1570-ben Asszonyvásárra, Érolasz és Kiskereki határában 45 szőlőgazda 24

hold szőlőssel rendelkezett. A nemes növény gyors elterjedését a földesurak hozzáállása egyre inkább fokozta. Bordézsma fejében örömmel átengedték erdeiket szőlőtelepítésre. Bár az erdőirtás és az azt követő telepítés néhez munkával járt, mégis egyre többen foglalkoztak az új kultúrával. A törvények szerint jobbagynak, zsellérnek épp úgy lehetett szőlőse, mint a nemes uraknak vagy a városi polgárságnak. A debreceni polgárok igen

kedvelték az Érmelléket, a ránk maradt írások szerint 1690-ben például 118-uknak volt kisebb-nagyobb birtoka vidékünkön.

Messze földön híres érmelléki borok

A diószegi bortermelés a XIX. századra a legjelentősebbé válik a térségben, főként Zichy Ferencnek köszönhetően. A gróf, aki az 1820-as években Bihar megye főispánja volt, felismerve a borpiac adta lehetőségeket, 102 hektáros szőlőgazdaságot hozott létre Diószegen. Az izléses címkével ellátott palackok messze földre vitték az érmelléki borok hírét. 1871-ben például a kínai császár két-száz üveg aszúborot rendelt a diószegi borászattól. A település borhoz való kötődését mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az országban itt indult be elsőként vincellériskola 1870-ben. Röpke húsz év alatt közel négyszáz szakembert képeztek ki. A diákokat állami költségen tanították, ingyenes ellátásban részesültek, sőt iskolai egyenruhát is kaptak. Az egyre kiteljesedőbb, virágzó szőlőkultúrát a dühöngő filoxéra törte derékba. A betegséget először 1884. augusztus 14-én észlelték a kágyai szőlőhegyen. Röpke tíz év alatt az Érmellék szőlőbirtalma teljesen kipusztult. Az elszáradt tőkétet tűzre vetették, az épületek magányosan árvál-

1940-es bagaméri szüret: a jó kedv, a nótás hangulat sem hiányzott

kodtak a csupaszon maradt hegyoldalakon.

Világhírű kágyai oltványtelep

A nagy veszteséget, elkeseredést okozó filoxérajárvány azonban nem tudta megtörni az itt élő embereket. Ifj. Zichy Ferenc gróf kísérleti célból egész szőlészetét a vincellériskola rendelkezésére bocsátotta. Az iskolában megkezdődött az újfajta telepítési módszer tanítása, a vad alanyba való oltás technikájának elsajátítása. Megeszerzte több mint 170 személyt képeztek ki oltványkészítésre, akik a diószegi iskolából való hazatértük után odahaza oktatták a gazdákat az újonnan tanultakra.

A filoxéravészt követően egyre több vállalkozás kezdett szőlőoltványgyártásba. A legnagyobb jelentőségű a nagykágyai Érmelléki Első Szőlőoltványtelep volt.

Tulajdonosa, az 1855-ben Nagykágyán született Nagy Gábor először pintérként, majd az állami mértékhatóságok hivatal vezetőjeként tevékenykedett. Széles látókörű, jó gazdasági érzékkel megáldott lévén, egyre dinamikusabb fejlődésnek indult az oltványtelep a keze alatt. A századfordulóra az ország egyik legjelentősebb vállalkozásává nőtte ki magát. A munka világos csarnokokban folyt, benzinmotorral üzemeltetett vízműteleppel, víztoronnyal voltak felszerelve. Átlagosan 250 embert foglalkoztattak, de volt, hogy négyszáz embernek is munkát, kenyeret biztosított a telep. Naponta két-tő-négy, de alkalmanként akár hat vagon gondosan csomagolt oltvány indult a diószegi vasúttalomlásról a belföldi és a külföldi megrendelők felé. Volt időszak, amikor évente több mint kétezer oltványt értékesítettek.

Folytatás a 3. oldalon

SZŐLŐLUGAST
ültessünk minden ház melé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha megnó is, — termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. — Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkiválóbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő házában mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és hármentve küldeték meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja.

Cím: Érmelléki első szőlőoltványtelep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

A marketing nem mai találmány

Nyilatkozat

Melynek értelmében mi alólirottak, Czompó Sándor, gr. Tisza Kálmán Ő exczellenziája uradalmi szőlőkezelője és Híres István, a szakiskolát végzett szőlész, nagy-kágyai lakosok, szüikség esetén bíróság előtt teendő eskiünk által is megerősítendőleg tanusítjuk, hogy a Nagy Gábor, Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep igazgató-tulajdonosa telepén előttiünk, személyes és együttes jelenlétünkben levá-gott még nem teljesen kifejelett szőlőfürtöt a mai na-

pon törvényes hoszmérő-eszközzel megmértük s ezen mérésünk eredménye gyanánt megállapítottuk, hogy a szőlőfürt — nem a szár tövétől, hanem a fürt vállától végig mérve 56, azaz ötvenhat centiméter hosszúságú volt. Miről kiadtuk ezen előttiünk felolvasott s általunk mindenben helybenbavgyott nyilatkozatunkat s beleegyezünk, hogy ezen nyilatkozatunk egész terjedelmében egész terjedelmével nyilvános nyomtatvány útján közzététessék. Kelt Székelyhidon, 1901. augusztus 12-én. Czompó Sándor, Híres István

Ők, az aradi tizenhármak

Kossuth Lajos egyetlen fonográfán rögzített beszédében az 1848–49-es forradalom és szabadságharc végére pontot tevő, Aradon végrehajtott kivégzéseket a magyarok Golgotájának nevezte. Mint ismert, a „tizenhárom aradi vértantú” valójában tizenhat volt, de a köztudatban az október 6-án kivégzettek száma maradt meg, akiknek

temetetlen holttesteit napokig hagyták elrettentésként az aradi várakokban.

Október 6-án Székelyhídon is megemlékeztek a szabadságharc mártírjairól, a református templomban, majd az emlékezés koszorúit is elhelyezték a templom kertjében lévő kopjafánál — bár az időjárás nem volt túl kegyes az ünnepségen meg-

jelent szép számú résztvevőre. Rákosi Jenő esperes, székelyhídi lelkész a bibliai Mózes történetével vont párhuzamot a reménytelen helyzetekből történő kilábalásból és a kilátástalanságból való újjá születésről. Később városunk polgármestere, Béres Csaba méltatta hőseink emlékét, kiemelve az összefogásra törekvést és a nemzeti tudat fontosságát. Az ünnepség hátralevő részében a Búzavirág Népdal-

kör, majd a Székelyhídi Férfikórus és végezetül a Halleluja református vegyes kar és Kincses Balázs egyházközpont szavallata zárta a templomi megemlékezést. A koszorúzás záróakkordjaként, a zuhogó esőben nemzeti imánk elénekülésével emlékeztünk a magyarság egyik legszomorúbb eseményre, tisztelettel, áhítattal gondolva nemzetünk hőseire.

Rekordszámú napirendi pont

Sporttermet neveznek el a nemrég elhunyt Hegyessy Viktorról

Rekordszámú, 25 napirendi ponttal „birkózott meg” a székelyhídi helyi tanács szeptember utolsó napján. A település 17 tanácsosából 13 volt jelen. Az előző tanácsülés jegyzőkönyvének egyhangú elfogadása után a megválasztott ülésvezető, Góder Attila ismertette a mostani ülés napirendi pontjait, amit a tanácsosok egyhangúan megszavaztak.

Először a helyi rendőrség munkájának elősegítéséről döntött a testület. A gyűlésen jelen volt a rendőrség helyi parancsnoka is, így a tanácsosok személyesen neki mondhatták el észrevételeiket a rendőrség munkájával kapcsolatban. A parancsnok feljegyezte a javaslatokat és elmondta, hogy hamarosan két fővel bővül a székelyhídi állomány. A megbeszélést követően egyhangúan megszavazták, hogy a polgármesteri hivatal által biztosított rendőrségi mobilszámot feltöltő kártyásról állítsák át bérletesre, rendőrségi gépkocsik a jobb kihasználás érdekében kapjanak havi 250 liter benzint, illetve anyagi támogatást négy rendőrségi jármű javítására és karbantartására.

Következő napirendi pontként a költségvetés kiegészítését tárgyalták. Az előterjesztett anyaghoz többen is hozzászóltak. Végül a költségvetés-kiegészítést, melybe egy módosítás került, 12 igen és egyetlen nem szavazattal elfogadták a tanácsosok.

Ezt követően egy jó minőségű Stihl FS 360-as motoros kasza vásárlásáról döntöttek egyöntetű kézfelemeléssel.

Ötödikként egy eladásra szánt terület felértékeléséről szóló jelentést fogadtak el egyhangúlag. Egyúttal egy háromtagú tárgyalóbizottságot is választottak az adás-vétel lebonyolítására.

A következő napirendi pont tárgya egy 400 négyzetméteres terület árverés útján

A jól előkészített határozattervezetekre szinte mindig egységesen szavazott a tanács

történő koncesszióba adása volt, amiről vita nélkül, egyhangúan döntöttek.

Vita nélkül, gyorsan döntött a tanács arról is, hogy a Székelyhídhoz tartozó három iskola igazgatótanácsában kik képviseljék az önkormányzatot.

Ezt követően a tanácsosok egyhangúan elfogadták a Nagykágya és Hegyközszentmiklós közötti összekötő út modernizálásának becsült költségvetését.

Egyhangú döntés született arról is, hogy a sportterem vegye fel a Hegyessy Viktor Székelyhídi Sportterem elnevezést. A javaslat tárgyalásakor Béres Csaba polgármester jelezte, hogy a terem renoválásra szorul, a tető beázik és a következő költségvetés-kiegészítésbe bele kell foglalni a tető javításának költségeit is.

A helyi tanács Szervezési és működési szabályzatának tárgyalásánál a tanácsosok több módosítási és bővítési javaslatot is szerettek volna előterjeszteni. Ezért a jegy-

ző azt kérte, hogy a módosítási javaslatait mindenki nyújtsa be írásban, megadott határidőre, így ezt a napirendi pontot elhalasztották a következő tanácsülésig.

Ezt követően valamennyien megszavazták két új, izléses kivitelezésű fából készült buszváróterem vásárlását, amiket a városközpontba helyeznek majd el.

Vita nélkül döntöttek arról is, hogy az Ecoland Bihar Fejlesztési Egyesület Közgyűlésében városunkat a polgármester és Csuka József alpolgármester képviselje. A Bihar Megyei Hosszú Távú Fejlesztési Ügynökség közgyűlésén és igazgatótanácsában pedig Tiponut Tibor fogja képviselni településünket.

Egyhangúan megszavazták, hogy a helyi költségvetésből egy nagyobb összeget elkülönítsenek az érolaszi református paróikia számára, valamint azt is, hogy Székelyhíd csatlakozzon a klímabarát települések szövetségéhez.

Ezt követően a tanácssterem hangosítóberendezéssel való felszereléséről tárgyaltak. Több lehetőség is felmerült, köztük a komplex hangosító- és szavazóberendezések beépítése is, de azok magas költségei miatt végül az egyszerű mikrofonok és erősítő beszerzését szavazták meg.

Egyhangúan döntöttek arról is, hogy követve a nemzeti energiapolitika irányelveit, eleget téve a törvényi kötelezettségeknek, el kell készíteni a hatékony energiafelhasználás javításának a rövid- és a hosszú távú tervdokumentációját.

A következő hét napirendi pont keretében felvettek a város köztulajdonának leltárba hét olyan ingatlant, melyek az utóbbi időszak beruházásainak keretében készültek el és nemrégiben voltak átadva.

Az utolsó határozattervezet egy szerződéses közigazgatási adminisztrátori tisztség, röviden városmenedzseri állás létrehozásáról szólt. Mivel indul az új európai uniós pályázati ciklus, szükség van egy olyan személyre, aki a pályázatokkal foglalkozik és felügyeli a folyamatban lévő beruházásokat. Több hozzászóló is arról érdeklődött, hogy mi történik, ha az illető nem váltja be a hozzáfűzött reményeket? Miután tisztázódott, hogy rendszeres beszámoló kötelezettsége lesz a tanács felé, és ha nem lesz kellően eredményes a munkája, akkor megszüntethető a munkaköre, így tanácsosok egy tartózkodással megszavazták városmenedzseri tisztség létrehozását.

A jelenlévők operatív munkájának és pozitív hozzáállásának köszönhetően, valamint a bizottságokban jól előkészített határozattervezeteknek eredményeképpen a rekordszámú napirendi pont ellenére a tanácsülés aránylag gyorsan lezajlott.

Tiponut Tibor

Kiállítás Trifa Carol emlékének

A nagyváradai alkotó (jobbra) megköszönte a méltató szavakat

Weisz Miklós pirografált munkáiból nyílt kiállítás a nagyváradai vármúzeumban szeptember végén. A rendezvény érdekessége, hogy a kiállítást a nagykágyai néhai Trifa Carol emlékére ajánlotta az alkotó.

Trifa Carol 2002-ben, mindössze 45 évesen távozott az élők sorából. Már zsenge gyermekkorában megmutatkozott rajzkészsége. Tusvázlatokat, ceruzával grafikákat, linómetszeteket használt az önkifejezés eszközeként, amelyekkel kiállításokon is megmutatkozott. Nagyváradon szobrásztanfolyamot végzett. A fényképezést is rabul ejtette, tudását tanfolyamon fejlesztette.

Nánási Zoltán helytörténész *Székelyhíd monográfiája* című munkájában teret szentel Trifa munkásságának.

A kiállításon fába égetett népi motívumokkal díszített bútorokat, tárgyakat láthattak az érdeklődők. Az erdélyi virágos minták jó ízlésről tanúskodtak, szemet gyönyörködtető élményt nyújtottak a tárgyak. A megnyitón megjelenteket a vármúzeum igazgatója, Dumitru Sim köszöntötte, majd a Duo Varadiensis, azaz Lucian Malița és Thurzó Sándor József hegedű- és brácsajátékkal örvendeztette meg a kiállításra látogatókat.

D. M. E.

Fantasztikus rekordok a könyvtár olvasóversenyén

Idén az eddigieket messze „túlszárnyaló” rekordok születtek a negyedízből meghirdetett nyári olvasóversenyen. A gyermekek mintha átvették volna a nyári olimpia szellemiségét, olyan lázas versengés volt. A lepkegyűjtés ezúttal is a vakáció ideje alatt zajlott és egészen a szeptemberi iskolakezdésig tartott. Szokás szerint, minden elolvasott (!) könyv után egy-egy lepke szállt a tanulók olvasólapjára.

Ezúttal harmincötön szálltak versenybe és összesen 330 könyvet olvastak el. Az olvasóverseny első he-

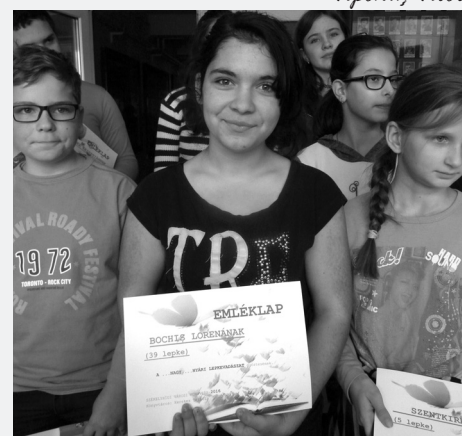
lyezettje 39, a második helyezettek 29, míg a harmadik helyezett 26 lepkét gyűjtött.

A számokon túlmutatva arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a résztvevők nemcsak lepkékkel, de hihetetlen élményekkel lettek gazdagabbak. Az olvasás csodálatos értékeket, szépséget, élményt, örömet és izgalmat rejt magába. Akik ezt mind megtapasztalták, remélem örök barátságot kötöttek a nyomtatott betűk világával.

Kerekes Terézia
könyvtárvezető

Sikerlista a tanulók névsorával

Lorena Bochiș (képünkön közepén, 39 elolvasott könyv), Hasznosi Ádám, Mátyus Bernadette (29–29), Nagy Viktória (26), Májercsik Szilárd (21), Molnár Emese (19), Kádár Tamás (13), Turdean Viktória (10), Czapp Botond, Nagy Karola-Mercédesz, Szentkirályi Barbara (9–9), Szegecs Tamás, Tóth Krisztina (8–8), Deák Alexandra, Deák Vivien, Szabó Adrienne, Tárkányi Nóra (7–7).

Tiponut Tibor

Szőlőkultúra az Érmelléken

A termesztés kezdetén erdőirtásokkal nyertek telepítési területet

Puttonyba töltögetve legények hordják a szőlőt pincemélybe

Folytatás az 1. oldalról
Hasonló minőségű vesszőket állítottak elő a szalacsi Noé Szőlőoltványtelep munkásai is. A nagy szorgalmú, ötletgazda Nagy Imre református lelképásztor alapította telep száz személynek biztosított megélhetést.

A híressé vált érmelléki oltványtelepek az első világháború következtében megsemmisültek. Mára már csak emlékké szelídült valóság az utódok számára és erőt adó üzenet, hogy lehet talpraállás, értékteremtés a mostoha körülmények között is, ha egy közösség akar és mer, hittel és összefogva.

A hegyközségek a rendet, a fejlődést szolgálták

Az uradalmi szőlészetek, a városi szőlőtulajdonosok mellett a helyi gazdák tették ki a bortermelők zömét. Az általuk birtokolt területek felső határa általában öt hold körül mozgott. A szőlőgazdák külön közösséget alkottak, területüket gypűvel, élő sövényekkel kerítették körbe. Ez a tövises sövény szinte áthatolhatatlan védelmet nyújtott garázda emberrel és állattal szemben. A hegykapu biztosította az egyedüli ki-bejárást a szőlőhegyre.

A tulajdonosok saját szabályrendszerre alapuló hegyközségekbe tömörültek. Ennek célja a közös érdekvédelem, a szőlőhegy biztonságának megőrzése volt. A hegyközségek már a XVI. században ismertek voltak, a XIX. század végén a szokásokból, rendszabályokból jó néhányat alkalmaztak. A hegyközségek elöljárója a széles feladatkörű bíró volt. Ő foglalkozott az adók be-

szedésének felügyeletével, a rendszabályok betartásával, a garázdálkodók megbüntetésével is rá hárult. Az elnök munkáját a vezetőség többi tagjával gyakorolta, ugyanakkor tekintélyt jelentett a beosztása. A hegyjegyzője az adminisztrációs ügyeket intézte, ő kezelte a közpénzeket, alkalmanként aprólékosan beszámolt a pénzügyi helyzetről. A hegyközségek vezetőit a közgyűlés választotta meg. A bírót általában évente választották, míg a többi vezetőt háromévente cserélték. A közgyűlés volt a hivatott a rendszabályok elfogadására is. Érdekességképp, de talán okulásként is megemlíthetünk néhány olyan határozatot, amit a ma embernek erkölcsége vagy inkább erkölcstelensége csak mosolyra készítet. Tilos volt vasárnap a szőlőben dolgozni, sőt a hegyen káromkodni merészölőket is szigorúan büntették. Akinek nem volt saját birtoka, nem mászkálhatott a hegyen, tolvajként kezelték és büntetést róttak ki rá. Az állatok okozta károkat megfizették a gazdákkal. Gyümölcslopásnak minősült akár egyetlen darab eltulajdonítása is a más terméséből. A hegykerülő feladata a javak védelme volt. Nyáron a termést, télen pedig az ingatlanokat, a szőlőkárokat, pajtákát felügyelték. A kerülő degeszre ehették magukat, de ha akár egy szem gyümölcsöt is megpróbáltak hazavinni, azonnal kirúgták őket az állásukból. A kerítésnek számító gypű rongálása vagy azon való bemászás a hegyre főbenjáró véteknek minősült. Szőlőérés idején gyermekeket alkalmaztak, hogy riogassák az ízletes gyümölcsökre áhító madarakat. A gazdákat is beosztották szüret tájékán a hegyke-

Szőlőkötő munkás, derekán kákakötelekkel

rülök mellé, a tolvajlások megelőzésére. A szüret megkezdése sem történhetett önkényesen. Előre meghatározták a szüretkezés dátumát is, ha valaki nem vetette magát alá a döntésnek, megbírságotlák. A korai szüretelést csak alapos indok alapján hagyták jóvá, ha betegség, rothadás támadta meg a termést. Ezek az öröklött és egyben szigorú rendelkezések a rendet, a kibontakozást, bizonyos önfomálód mércéhez való igazodást szolgálták. A közös adókból biztosították a termés védelmét, amellyel fejlesztésekre is futotta. Közös présházakat, eszközöket vásároltak, kutakat fúrtak, ami a permetezést, edények tisztítását könnyítette meg.

Sajnos az elmúlt évtizedek az évszázadokon át megőrzött szokásrendet, a szőlőtermesztés és borászat szeretetét megnyirbálták. Pedig az ősi ösztönök pislákolnak az érmelléki emberekben, itt-ott újra születnek a gondozott, ápolt szőlősök, a gyümölcsfák árnyékában. Adott a lehetőség a hegyközségek megalakítására. Persze ehhez a velejéig romlott társadalmi értékrend átértékelésére lenne szükség. Ameddig a magántulajdon védelme nem közösségi érdek, a törvények pedig nem betarthatóak, mert a tolvaj nagyobb sértetlenséget élvez, mint a károsult, addig hiú ábránd minden kísérletezés. Addig a virágzó szőlőhegyek, a birkagulyás szüret, ahol viháncoló lányok szedik a fürtöt a puttonyokba, csak a nagyszülők mesekellékei lesznek. A messze hallatszótó nótaszó, a közös éneklések a présház hűvösében, ez a szeletnyi megmaradás, a múltba hajolás révén teremthet csak jövőt.

Összeállította: D. M. E.

jegyzet

A politika dilemmája

(közvélemény szubjektíven)

Annak idején, amikor a firkászszakmát tanultuk, egy országos napilap munkatársa látogatott el hozzánk. Beszélt a szakma csínjóról-bínyjáról, apró fogásokat árult el, de nem felejtett el szólni a buktatókról sem. Majd minden hallgatónak más-más kérdést szegezett. Nem az elsajátított tudásszint érdekelt elsősorban, hanem a jellemünkből, nevelésünkből adott racionális ítélőképességünk.

Tőlem arra várta a választ, mit tennék mint újságíró, ha tudományra jutna, hogy egy egyébként a közösségért sokat munkálkodó magyar vezető illegális módon jelentős anyagi haszonra tett szert? Jelentene-e számomra valamit az, hogy a vérem ő is, hogy magyar, vagy a törvényt tartanám tiszteletben mindegyikfőlt?

A válasz nem volt kéznél nálam, de legalább igyekeztem őszinte lenni. Nem tudom, volt a felelet, pró és kontra érvek ide-oda lökdöstedék véleményformálásomat. Mert hát ki látott manapság szegény politikust? Mindannyian együtt éreznek, közösséget vállalnak ugyan a sokasággal, de közben egyre növekvő bankszámlák és egyéb anyagi finomságok jelzik karrierjük útját. És ha lebuktatnánk is valamelyiket, mi történne? Sorban állnak az önjelölt utódok, akikben ha mocorog is némi tenniakarás, a kegyetlen gépezet, no meg önmön emberi gyengeségük hamar maga alá gyűrné legtöbbjüket. Meg aztán csak azért, hogy ismét a magyarra mutogasson a nemzetföltő borda, miért kardoskodni a tisztességért?

Másrészt viszont az igazság mindig szokimondásra készítet. Igaz, e magyar jellemvonás, akárcsak a hűség, ezredévre pecsételte meg nemzetünk sorsát, a teljes megsemmisülés veszélyét hordozva magában. A balkáni szennypolitika, a róka-lelkes országokat teremtett, politikailag, kulturálisan alultáplált népcsoportok disznók elé bányt aranyként bántak el a jegenyederekű naivokkal.

E hogyan tovább, melyik úton való járás a helyes, a célravezető kérdés-kör mindenkor kísért. Hol van a politikai együttműködés szakadáspontja, meddig lehet elmenni a toleranciában csak azért, hogy baltamon maradjunk? E türelemből font kötélt alapanyagában mennyi a közérdeket szolgáló okos taktikázásból eredő bebódolás, és mennyi az önös érdek, a szennyes ambíció?

A radikális lépések gyors eredményre vezetnek, csak felfő, hogy ez nem a győzelem, hanem a mindent vesztes átk. A bajlékonyság gerincbántalmakra utaló jel ugyan, de lehet eredményes anélkül, hogy kiöntenénk a fürdővízzel együtt a gyermekeket is. Legfeljebb belefűllad.

D. Mészáros Elek

Báلكirálynőt választottak Hegyközszenmiklóson

„Megérett, megérett a fekete szőlő...” hangzott a már jól ismert nóta október második szombatján Hegyközszenmiklóson. A többnapos eső után kellemes őszi idő kísérte a 26 fiatal, akik az egész falut bejárva táncukkal hívogattak mindenkit a szüreti mulatságba. A talpalávalót a helyi Qoolio Band húzta. Az esti bál különlegessége a szülők és gyerekek megvendéglése volt, mely Kaszoni József helyi tanácsos segítségével valósult meg. Az idei év báلكirálynője a legtöbb szívkiült kapó hölgy, azaz Nánási Aranka lett. Köszönet mindazoknak, akik hozzájárultak segítségükkel, vendégszeretetükkel és részvételükkel ehhez a mulatsághoz.

Kaszoni Mária

Az esti bál előtt hívogatni indultak a fiatalok, nótázva, muzsikaszó kísérettel

Áldást véve kezdték a tanévet

Az őszi akár baljósak is nevezhető előhírnöke az iskolások számára a veni sancte ünnepség, vagy tanévnyitó szentmise. A kisé furán hangzó latin szavak a Szentlélek hívását jelzik, csak épp a hívott szent neve marad el a végéről. A Szentlélek lehívása (epiklézis) az első pünkösdi óta – amikor Jézus küldte el az apostolokra a vigasztalót – az egyház minden tevékenységének részét képezi.

Szeptember utolsó vasárnapjának délelőttjén a szép napos őszi időben, kicsi és nagy diákok iskolatáskával a hátukon, szépen rendezetten templomba mentek. Az idei évben e vasárnapon kettős ünnepet tartottak, mivel nemcsak tanévnyitó szentmisét és egyben ifjúsági misét, hanem *Szentírás* vasárnapját is ünnepelték a szép számban megjelent hívek.

A szentmise kezdete előtt minden gyermek elhelyezte az oltár előtt az iskolatáskáját, ami egyik szerves részét képezte az ünnepélynek. A szentmisén a helyi ifjúsági énekkar szolgált, gitár- és zongorakísérettel, énekekkel gazdagítva az ünnepet. Az evangéliumot Szent Lukács könyvéből (Lk 16,19–31) olvasta fel Ozsváth József plébános, majd utána egy nem igazán megszokott dolog történt.

A diákok mellett sok-sok hívő volt jelen a tanévnyitó szentmisén

József atya mikrofonnal a kezében kissé interaktívnak nevezhető prédikációját nem az oltár-

ról, hanem a hívők közé lemenve kezdte. Prédikációja elején elővette az oltár elé elhelyezett

kék iskolatáskáját, amit az ifjúsági világtalálkozón kapott, kivett belőle egy-egy ceruzát, radírt, hegyezőt, rózsafüzért és szentírást, majd párhuzamot vont a tárgyak és az életünk között. A ceruza, ahogy Ozsváth József fogalmazott, hasonlít ránk. Legyünk mi Isten kezében egy eszköz, amivel nemcsak rajzolni és írni lehet, hanem maradandót alkotva szebbé tenni a világot, környezetünket, embertársaink életét. Mint ahogyan a ceruzában sem látszik teljesen a grafit, ugyanúgy vagyunk mi is emberek, ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan. A Jóisten is azt nézi, hogy mi van bennünk, mi van a lelkünkben. A radír nem más, mint a lelki életben a szentgyónás, amivel a mi hibáinktól, emberi gyarlóságainktól, bűneinktől szabadulhatunk meg. A szentgyónás így segít nekünk megszabadulni bűneinktől, valamint abban, hogy jobb emberré váljunk.

A hegyező nem más, mint az élet, amely hegyez, formál bennünket, és még ha fáj is néha, de mégis segít abban, hogy mindig jól írjunk, vagyis mindig jó keresztyények legyünk és valóban Istennek tetsző életet éljünk.

A *Biblia* és a rózsafüzér azért fontos, hogy imádkozzunk és olvassuk Isten ígését, mert ezáltal

szól hozzánk. Ez hasonló kép, mint amikor megszólítjuk édesanyánkat. Amikor imádkozzuk a rózsafüzért, elmondjuk az *Üdvözlégy Mária* imánkat, megszólítjuk a mennyei édesanyánkat, akihez bármikor fordulhatunk nem csak azért, hogy kérjünk, hanem azért is, hogy hálát adjunk neki. Merjünk imádkozni, ne tartsuk, ahogyan szlengesen mondják cikinek az imát, merjük felvállalni hitünket, vallásunkat, és ne hordjunk álarcot, hanem legyünk egyenes, becsületes emberek, akiknek még ha kissé fáj is a sok „hegyezés”, de tudjuk azt, hogy az életünk Isten kezében van. Merjünk magunkat átadni neki, és engedjük, hogy cselekedjen általunk. E gondolatokkal zárta prédikációját a plébános.

Az egyetemes könyörgések, valamint az eucharisztia liturgiája és a szentáldozás után, a szentmise végén József atya megáldotta, majd szentelt vízzel meghintette az oltár elé elhelyezett sok iskolatáskát, Isten áldását kérve általa a gyermekekre, tanáraikra, sikeres és eredményes tanévet kívánva számukra.

A szentmise végén a plébános egy-egy kis plüssfigurával, játékkal ajándékozta meg a jelen lévő gyermekeket.

Fülöp József

Védelmi erők edzőtáboroztak városunkban

Székelyhídon edzettek a Tonfa Csoport karatésai, akik a Gyerek Jézus otthon lakóihoz is nagyon közel kerültek

Székelyhídon tartotta edzőtáborát szeptemberben, megalakulása óta először a Nemzeti Községi Rendészettudományi Kara (korábban budapesti Rendőrtiszti Főiskola) Szent György Sportegyesületének Tonfa Csoportja.

A vendéglátók vezetője, Guba József, a Phoenix Sportegyesület háromdanos mestere (sensei) beszélt az eseményről, illetve az általa irányított karatésok mindennapjairól. Guba 1986–87-ben ismerkedett meg a harcművészet tudományával, 1991-ben kezdett el karatézni, s immár tizen-négy éve edző, de leginkább azt szereti, ha oktatóként emlegetik. A hat évvel ezelőtt megalakult Phoenix csapat négy éve működik együtt a volt Rendőrtiszti Főiskola harcművészeti táborával, a Tonfa Csoport szakosztállyal. Vezetőjük, Veres Csaba alezredes, aki megáldozta, életrehívója az 1998-tól töretlenül működő csoportnak. A budapestiek az edzéseken felül rendszeresen szerveznek edzőtáborokat, szakmai szemináriumokat is. Székelyhídon a városnapok alkalmával többször is bemutatták tudományukat. Látva, hogy milyen szépen és fegyelmezetten dolgoznak a helyi karatézó gyermekek, meghívták őket a Budapesten évente megrendezett edzőtáborukba.

A harcművészet tulajdonképpen élni tanít, arra, hogy soha ne adjam fel, bármilyen élethelyzetbe kerülnek is, mindig van tovább – állítja Guba József. A táborok elsődleges célja a csapatépítés, minél több ismeretség, barátság szülessen, minél jobban összekovácsolódnak az emberek. A székelyhídi táborban a helyi gyermekotthonban nevelkedő gyermekekhez na-

gyon közel kerültek a résztvevők. Kovács Ágnes, az otthon vezetője, mindenki Áginejje mesélt arról, hogyan, milyen körülmények közül kerültek ide a gyermekek, hogy itt mindig nyitott kapuk várják a betévedőt, mindenkit szeretettel fogadnak. Szem nem maradt szárazon, bizony még a legharcedzettebb mester is elmorzsolts egy könnyecseppet. Eddig is segítettek az otthonban élőket, mindig hoztak, vagy küldtek apróbb-nagyobb ajándékokat, most úgy sikerült, hogy a tábor költségeiből lefaragott pénzt adományozták oda.

Csütörtökön érkeztek Székelyhídra és vasárnap ebéd után indultak vissza a budapesti vendégek. Megérkezésük estjén

táborúzzal várták őket. Pénteken és szombaton zajlottak az edzések. A gyermekek megtanulták használni a tonfát. A tonfa tulajdonképpen rendőrségi felszerelésnek minősülő harci eszköz. Eredete az ősi Japánban keresendő, amikor a pómép nem viselhetett kardot, házi eszközöket ragadtak kézbe, hogy megvédjék magukat a rablótámadásokkal szemben.

Elhangzott a kulcsszó: „megvédjék”. A harcművészet önvédelmi célra lett kifejlesztve. Valakinek kezdeményeznie kell, a harcművész pedig hárit. Alapkérdése: hogyan tudok megvédeni másokat? Tudásomat nem használhatom csak a saját, a családom, a barátaim életének a vé-

delmére. A karate kifejezetten életvédelemről szól. Ha fenyegetettnek látom a helyzetet, akkor beavatkozhatok.

Az edzések a helyi termálstrandon zajlottak. Volt olyan edzés, ahol megtanították, hogy hogyan kell használni a víz felhajtó erejét, hogyan ne veszítsük el a lélekjelenlétünket váratlan helyzetekben, például ha szembeöntenek egy pohár vízzel, ne a szemem kezdjem el dörzsölgetni, hanem arra figyeljek, hogy védjem meg magam.

Fegyelemre, összpontosításra tanít ez a sport – hangsúlyozta beszélgetőpartnerem. A legtöbb szülő azért küldi edzeni a gyermekét, mert az önvédelmet tartja elsődlegesnek. Ahhoz, hogy versenyeken végre tudjanak hajtani egy kötött formagyakorlatot fegyelmezetten, koncentrálnak kell lenni.

Különböző versenyszámaik a kata (zárt formagyakorlat) és a kumite (küzdelem). Rendeznek Európa-bajnokságot, világbajnokságot, reményeik szerint már a következő, 2020-as tokiói olimpián versenyszám lesz a karate. Pontozásosak ezek a versenyek, ahol pontozzák a gyakorlat dinamikáját, erőteltségét azt, hogy mennyire vagy stabil, mennyire tudsz összpontosítani.

Hasznos volt a szeptemberi edzőtábor, mindenki tanult valami újat. Olyan is akadt a budapesti vendégek között, aki azt mondta, hogy szívesen élne Székelyhídon, olyan kedvesek, aranyosak itt az emberek.

Rupárcsics Csilla Judit

Az edzőtábor magyarországi résztvevői a gyermekotthon lakóival a Stubenberg-kastély udvarán

Újraavasztották az esperest

Továbbra is Rákosi Jenő az Érmelléki Református Egyházmegye gyülekezeteinek vezetője

D. Mészáros Elek

Újabb hat évre Rákosi Jenő (portrénkon) választották az Érmelléki Református Egyházmegye harminchét gyülekezetének esperesévé. Az öt éve városunkban szolgáló lelkésszel az egyházközség helyzetéről, megvalósításairól és terveiről beszélgettünk.

Napsütéses szeptemberi délelőtt, csilingelő gyermekhangok hallatszanak, amint közeledik a református templomhoz. A megbeszélés időpontnál kicsit korábban érkezek. „Békesség Istenről! Rögtön jövök, üljön csak be az irodában, nyitva van” – köszönt Rákosi Jenő, az Érmelléki Református Egyházmegye esperese, a székelyhídi egyházközség lekipásztora. Végigsétálok a templomkertben, a diófák alatt minden eleven zöld, balra a templom és a már zsindeletet kapott vármakett, jobbra az ifjúsági ház, mellette nagyon szépen, kívül-belül felújított gyülekezeti terem, gondosan ápolott udvar, virágok és csend. Vége lett a játéknak, a napközisek visszamentek az épületbe.

Közben megérkezik a lekipásztor, míg az irodába érünk, váltunk pár szót. Megengedi, hogy diktafonra rögzítem a beszélgetést, ami „zöldfülvű” lévén, természetesen nem sikerül. A technika ördöge kifog rajtam, odaveszett 30 percnyi értékes hanganyag, duplán kellett volna rákattintanom egy gombra. A tévé stúdióba várják egy óra múlva, ennek ellenére hajlandó újra átbeszélni az elhangzottakat.

Egyöntetű bizalom

Rákosi Jenő nemrég újraavasztott esperese lett az Érmelléki Református Egyházmegyének. Az első mandátum lejárt ez esz-

tendő nyarán, júliusban volt a jelölés. Harminchét egyházközség tett javaslatot az új esperes személyére, aminek eredményeként az egyedüli jelölt az addigi eljáró lett. Így a tényleges választás már csak formássá vált. Az esperes lapunkon keresztül is köszöni azt a bizalmat, ami személye iránt megnyilvánul, egyúttal biztosítani szeretné a híveket, hogy az elkövetkezendőkben is szorgalommal és hűséggel fogja végezni a feladatát, a gyülekezetek gyarapodására és Isten dicsőségére.

Hatévente van esperesválasztás, illetve különböző tisztségújítás az egyházmegyében. 2010-ben a lelkészollégák, a gyülekezetek többségének a bizalmát megnyerte, így választották meg az egyházmegye esperesének.

Ötéves maratoni munka a gyülekezetben

2011 nyarán, amikor Székelyhídon megüresedett a lekipásztori állás, a helyi presbitérium lelkésznek hívta a városba. A meghívást elfogadva kerültek városunkba, ahol jelenleg 1650 bejegyzett egyháztagnak van. Feleségével, Hajnalkával, aki mindenben segítőtársa, előzőleg tíz évig szolgáltak a szentjobbi kétszáz lelkes gyülekezetben. Ott született első gyermekük, Rákosi Jenő Ferenc. Itt már jóval több a munka, mint előző szolgálati helyén volt, elég csak egyetlen adatot mondani: Szentjobbon tíz év alatt kerekén ötven, Székelyhídon az eddigi legrosszabb évben (2012-ben) 55 temetés volt. A születések számával is érdemes összevetni ezt az adatot, tavaly 38 temetés és 27 keresztelés volt, idén 30 hívet temettek, de már 26 gyermeket kereszteltek. Az arány nem túl rossz, a természetes fogyást pótolják a környékről ide költözők. Lelkileg, anyagilag stabil a gyülekezet.

Az elmúlt öt év tevékenységének látható és láthatatlan jelei, eredményei vannak. Székelyhídon a parókiát kívül-belül felújították, amelynek keretében tetőcsere is történt. Felújították a gyülekezeti termet, emléktáblát avattak városunk szülőltje, Tofeus Dobos Mihály püspök (1624–1684) emlékére, parkosították a templomkertet. Antal József néhai magyar miniszterelnöknek mellszobrot állítottak, a műemlék orgonát felújították, a székelyhídi vár makettjének új verziója elkészült és egy szoci-

Nemsokára elkészül az érmelléki egyházmegye esperesi hivatalának székhelye

ális célt szolgáló épületet is rendbe tettek, ahol roma gyerekek délutáni foglalkozása történik. Ezen események többségéről lapunk is beszámolt. Református napközi működik az egyház keretében, ahol rendszeresen tartanak vallásórát is. A fiatalok is lelkes munkatársai az egyháznak, az idén 36-an konfirmáltak, az Ifjúsági Keresztény Egylet (IKE) óráin átlagosan negyvenen vesznek részt. Két kórusa van a gyülekezetnek, egy négyszólamú, negyventagú felnőtt és egy tizenkét tagból álló ifjúsági énekkar. Az ifjak gitárral, furulyával új énekekkel zengik az Úr dicséretét, 2012 januárjától havonta jelenik meg *Mécses* címmel a gyülekezeti lap. Tavaly húsz családnak biztosítottak meleg ételt és egy kiló kenyeret három hónapon át. Rendszeresen látogatják az időseket. Karácsonykor 180 szeretetsomagot osztottak ki.

Esperesi hivatalt avatnak az 500. évfordulón

Emellett vannak, már elkezdett, de még be nem fejezett munkálatok is. Ilyen például az esperesi hivatal épülete. 2013 tavaszán döntötte el az egyházmegyei közgyűlés, hogy szükség van egy hivatali épületre. A székelyhídi templomhoz közel vásároltak egy telket, ahol három éve megtörtént a leendő esperesi hivatal alapkövetétele. 2014-ben felhúzták a falakat, 2015-ben pedig tetőszerkezet került az épületre. Ebben az évben a nyílászárókat, ajtókat, ablako-

kat építettek be, következnek a belső munkálatok elvégzése.

Azt tervezik, hogy a reformáció 500. évfordulóján, ami a jövő esztendőben lesz, felavatják az esperesi hivatal új épületét. Ez lenne az egyházmegye legkiemelkedőbb eseménye, ünnepélye a kerek évfordulón. Az épületben gyűlések, konferenciák, lelkészalálkozók tarthatók majd, akár több naposak is, hisz szállást tudnak biztosítani az ifjúsági házban, de helyet kap benne az Érmelléki Református Diakóniai Alapítvány is, amely az egyházmegyében a fogyatékosokat és a szegény családokat karolja fel. Épp a nyáron kaptak egy gépjárművet, amely tolokocsis emberek szállítására alkalmas.

Körülbelül százötven ingatlannal rendelkeznek az egyházmegyét alkotó egyházközségek. Az elmúlt hat év során számtalan templom, lelkészlak, gyülekezeti terem vagy éppenséggel ravatalozó újult meg, vagy épült. A gyülekezeteket dicséret illeti, mert igyekeznek az ingatlanokat rendbe tenni és karban tartani. A szűkösebb anyagi lehetőségekkel rendelkező kisebb gyülekezeteknek igyekeznek összefogva segíteni, hogy ők is érezzék nincsenek magukra hagyva, az esperesi hivatal odafigyel rájuk. Egy prédikációs kötet megjelenését tervezik, amit az érmelléki lekipásztorok fognak megírni, valamint egy albumot is szeretnének publikálni a 37 egyházközség stemplomairól.

Rupárosics Csilla Judit

Százhusz éves a székelyhídi baptista közösség

Fennállásának 120. évfordulóját ünnepelte október 2-án városunk baptista gyülekezete. A jelen eseményt megünnepelve zsúfolásig telt az utóbbi években teljesen felújított imaház. Nemsokára határon innen, de határon túlról is szép számmal érkeztek vendégek. Közös imádkozások és együtténeklések mellett Balla Frigyes székelyhídi baptista lelkész vezetésével a vendéglelkészek bemutatták közösségük történetét.

A baptisták hiszik és vallják, hogy mindazok, akik megváltásban részesültek, tartozzanak bármilyen korosztályhoz, néphez vagy nemzetiséghez, Krisztus egyetlen testét képezik a mennyben és a földön, az egye-

temes egyházat, amely a keresztény hiten, reménységen és szereteten alapuló helyi közösségekben nyilvánul meg. A gyülekezetek az újjászületett hívek közösségei, amelyek által Krisztus megnyilvánul minden generációban, minden helyen, és amelyek által Isten kiterjeszti kegyelmét a világra. A baptisták hiszik, hogy a gyülekezet csak szeretetben és a hiteles lelki élet által épül. Szellemi növekedése csak a Krisztustól való teljes függésben lehetséges, olyan mértékben, amilyen mértékben a tagok építik a kapcsolataikat, és kivesszük részüket a szolgálatból.

A baptisták a helyi gyülekezetek hivatását abban látják, hogy olyan közösségek legyenek a vi-

Balla Frigyes gyülekezetvezető a zenés dicsőítésbe is besegít

lágban, amelyek megosztják hitüket, reményüket és szeretetüket a körülöttük élőkkel. Hiszik,

hogy a helyi gyülekezet úgy dicsőíti Istent, amennyiben a közösség minden tagja, és a közös-

ség egésze is Isten szuverén, szent és jóságos szeretetének bizonyossága a világban. Számukra a helyi gyülekezet egy lelki család, amelynek léte bizonyíték arra, hogy szeretet, remény és bizalom létezhet egy anyagias és individualista társadalomban is.

Százhusz év nem kevés idő! Ennyi idő és megannyi hányattatás ellenére is tiszta hittel és Istenbe vetett bizalommal maradhatott fenn a székelyhídi baptista közösség.

A jövőre való tekintettel, mindenki ezzel az üzenettel távozhott: „Isten hálója nem válogat! Nincs olyan mélyre sülyedt ember, akit az evangélium hálója ne fogadna be.”

Kalló-Nagy Kamilla

Sziasztok Pajtikák!

Tudom, hogy mindannyian várátok már a tanévkezdést. Persze néhányan közületek nem csak az olvasás és a matek miatt. Jó iskolába jární, a barátok, az osztálytársak és a tanító nénik, tanító bácsik miatt is.

A tanévvél együtt megérkezett az ősz is. Előkerültek a sapkák, dzsekik, hosszú nadrágok, meleg ruhák. Láttam, hogy gyűjtöt-

etek színes leveleket, terméseket, ágakat és bogyókat.

Örülök, hogy elküldtéték nekem az ezekből készült gyönyörű munkáitokat. Annak is örülök, hogy sokan lefestették, lerajzoltátok az őszi természetet. Nagy öröm volt számomra elolvasni az őszi szülő verseiteket. Millió puszi nektek!

Kópé

A székekybídi I. C osztályosok felhőcskéikkel integetnek Kópénak

A csodálatos ősz

Ősszel fúj a szél, fúj a szél,
Lepörög a falevél.
Színpompás színbe borul a táj,
Mindenki, mindent csinál.

Fázik a fa, virág, madár.
Cinege marad, golya száll.
Afrikába indulnak a költöző-
madarak,
De csak azért, hogy

ne fázzanak.
Kovács Máttyás, III. osztály

Az ősz

Süt a nap de nincs ereje
Megérkezett az iskola eleje
Sajnos vége a vakációnak
a levelek mind a földre hullnak.

Színesbe borult a fáknak koronája.
Az iskolában megkezdődött
a diákok munkája.

Esik az eső csöpög az eresz
Hurrá egyszer ennek is vége lesz.
Puscas László-Máttyás,
III. B osztály

Molnár Mirinda, II. B osztály

Csodálatos ősz

Az ősz oly csodás,
varázslatos színpompás.
Oly finom és jó,
a sok alma és dió.

Szőlő, körte, jaj de jó,
a sok gyümölcs nagyon jó!
Kezdődik az iskola,
mindenki vidám ma.

Szabó Dóra, III. osztály

Őszapó

Ó, édes Őszapó gyere, gyere
és ha jössz hosszú botoddal
a fákról verd le a zöld leveleket.
helyette tegyél sárgát

vagy barnát,
vagy tán még tehetsz pirosat is.
Ha kész vagy akkor pedig
tegyél egy kicsit a földre is,
mert így szép az őszi kép.

Rákosi Jenő, III. osztály

Erdei Lili, III. C osztály

Őszi levelek

Egyik sárga, másik barna
színekben pompázik,
kavarognak a szélben
és mind ázik-fázik.

Szép az ősz, csodásak a levelek
De én mégis várom már a telet.
Borsi Boglárka,
III. B osztály

Hívja a sok barátot,
levélvárat barkácsol.
De a móka véget ér,
besötétül a nagy ég.

Rácz Dávid-Ottó,
III. B osztály

Deák Csenge,
II. B osztály

Bara Boglárka, III. C osztály

Rabatin Heléna, III. C osztály

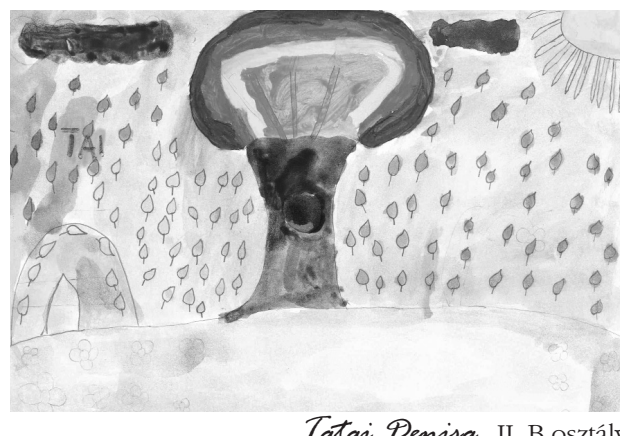
Syél Máté, II. B osztály

Erdei Botond, II. B osztály

Hasznosi Kata, II. B osztály

Tótai Demisa, II. B osztály

Itt az ősz

Hullanak a levelek,
Esik az eső.
Áznak az emberek,
Hallgatnak a mezők.

Az iskola sem üres már,
Teljesült az alma.
Padlóját és lépcsőit,
Koptatja a tanulók lába.

Rövidülnek a nappalok,
Az éjszaka nyúlik.
A vidám s fáradt kis diák,
Hamar ágyba bújik.

Sokat dolgozott a természet,
És ez meg is látszik.
A sok erdő, mező s kert
Színpompában játszik.

Ezért ő most pibenni fog,
Álomba szenderül,
És hogy nyugodtan aludjon,
Nemsoká rá bótakaró kerül.

Major Patricia-
Bernadette, III. B osztály

Itt az ősz, itt az ősz,
Megjött már a hideg ősz.
A fák levelei színesek,
Olyan, mint egy szőnyeg,
amikor leesnek.

Ősszel szedik a barackot,
Ebből főz a nagyim kompót.
Elteszi télire a kamrába,
Hogy legyen, mit együnk

januárban.
Fodor Roland, III. B osztály

Esik eső, fúj a szél
Jön a hideg deres tél.
De azelőtt Ősz anyó
Leveri a sok diót.

Hull a levél, hű, de jó
seperd össze Ősz anyó.
Ugrik már a is Jankó,
levélben játszani, jaj, de jó!

Kard és szonett

**Fiatal párbajtőrívókat oktat városunkban
Rupárcsics Csilla Judit volt párbajtőrbajnok**

Székelyhídról elszármazott hírességek jócskán születtek az eltelt évszázadok alatt. De olyan, aki aktív pályafutásának végeztével visszatelepült volna, már kevésbé akad. Rupárcsics Csilla Judit egykori egyetemi világbajnok párbajtőrívó ezen kevesek számát gyarapítja.

Még elevenen élnek benne a székelyhídi nagymamájánál gyermekkorában eltöltött nyarak emlékei. Bár az évtizedek tovasuhantak azóta, az egykori játszótársak többségét is messze hintette az élet. „Szódás” bácsi a poros utcákat járva kínálgatta portékáját, a fiatal leányka, amint észre vette közeledtét már futott is, hogy aztán a bakra szökkenve „besegítsen” a munkába: keményen fogta a hajtószárat amíg az öreg a vásárlóit kiszolgálta.

Édesapja szerb származású felmenőkkel bírt, Élesdről került Székelyhídra labdarúgóként, itt ismerkedett meg későbbi feleségével. Csilla Judit két-hároméves forma lehetett, amikor Nagybányára költöztek.

Az ottani vívósport megteremtője, Tóth István toborzóba indult, így jutott el a negyedikes Rupárcsics leányka iskolájába is. Egyedüli leányka volt a szakosztálynál, de valami oknál fogva mégsem hátrált meg, keményen küzdött a páston. Tehetősége szorgalommal párosult, aminek igen hamar meglett az eredménye. Tizenhárom éves korában, úgy a gyermek, mint az ifjúsági és a felnőtt országos bajnokságon döntős volt. A felnőtt egyéniben ötödik helyet ért el. Képességeire felfigyeltek, tizenöt éves korában átvette a szatmári egyesület. Tudni kell, hogy a 1970-es évektől Szatmár az országos női törvívás fellegvárának számított. Az ott kitermelt tehetségeket igyekeztek helyben tartani, de ez csak a lányok esetében sikerült. A fiúkat, amint sorkatonai szolgálat-

ra kerültek, elhappolták a bukaresti Dinamo és a Steaua sportklubok. A női válogatott javarészt Szatmár adta, a lányok többsége pedig magyar volt.

Sikeres sportpályafutás

Alig tizenhét évesen, 1981-ben az egyetemi világbajnokságot megnyert román csapat tagja volt Rupárcsics Csilla Judit is. Nicolae Ceaușescu támogatta az élsportot, az elért nemzetközi sikereket a kommunista propaganda saját céljaira használta. A „konduktortól” hálából meg is kapta a sportérdemrend legmagasabb fokozatát. Ez erkölcsi elismerés volt, pénzjutalom nem társult hozzá. Ahogyan az akkoriban élsportolóknál szokás volt, fiktív állást biztosítottak a számukra, ahonnan a fizetésüket kapták. De emellett nem volt semmi extrajuttatás – emlékezik vissza a töröző. Az edzések mellett amúgy sem jutott volna idejük munkába járni. Egyetlen nap kihagyást sem engedélyeztek, a háttérben kemény, állóképességet erősítő gyakorlatokat végeztek.

A szülővárosába visszajött egykori élsportoló Shakespeare-szonettekkel élésíti az elméjét

Az alaplépések elsajátítását gyakorolják Rupárcsics Csilla Judit (jobbra) tanítványai

Egyéniben az országos bajnokságokon soha nem sikerült a dobogó legmagasabb fokára állnia, de második és harmadik helyeztekként többször is örülhetett. Közben Bukarestben edzői képesítést szerzett, majd lázasan készült az 1984-es Los Angelesben megrendezett olimpiára. Öröme be is került a román keretbe. De ennél még nagyobb és váratlan öröm érte: kiderült, hogy gyermeket vár. Egy percig sem dilemmázott, a mostanra felnőtté cseperedt fiát választotta az esetleges világhírnév helyett. Pedig kirobbanó formában volt, győzni ment volna az olimpiára. Gyermek megszületését követően edzői feladatokat látott el Szatmárnémetiben egészen 1991-ig, amikor áttelepült Magyarországra. Egy ideig ismét „beöltözött”, majd a budapesti Dózsa és a Vasas töröző szakosztályának edzője lett.

Megszerettetni a párbajtőrt

Az elmúlt év decemberétől Rupárcsics Csilla Judit ismét Székelyhídon él. Beteg édesanyját jött haza gondozni, aki nemrég elhunyt. Megtalálni véli a helyét a kisvárosban, de továbbra sem akar a tétlenség embere lenni. Megkereste a város polgármesterét, elmondta terveit, miszerint szívesen meghonosítaná itt is a párbajtőrt. Az előjáró örömmel fogadta a kezdeményezést, támogatásáról biztosította a bajnokot, elvégre ebbe a „frigybe” egyelőre ő hozza a nagyobb hozományt. Többek segítségével sikeresen pályáztak felszerelésekre, majd a fiatalok között igyekeztek népszerűsíteni a sportágat. A helyi iskola rendelkezésükre bocsátotta a sporttermet, ahol

ez év októberében elkezdheték az edzéseket. Egy edző általában húsz emberrel képes hatékonyan foglalkozni az edzéseken. Rupárcsics úgy gondolta, hogy heti egy alkalom elegendő lesz a sportág meghonosítására. Tévedett: már elsőre mintegy ötven fiatal jelentkezett párbajtőrözni. Ezért korcsoportokra osztva a fiatalokat, immár heti három alkalommal csapnak össze a pengék. Minden szülőt szeretne megnyugtatni, hogy a vívás egyáltalán nem veszélyes, ma már tökéletes biztonságot nyújtanak a védőruhák. Ez a sportág nem korosztályfüggő, kedvtelésből bárki űzheti, még negyvenévesnél idősebbeket is találni az élvonalban. Azért mindenképp ajánlott kilencéves kor tájékán elkezdni, a fokozatos felkészülés hozhatja meg a komoly eredményt. Kérdésemre, hogy mennyire fontos a sportágban a testmagasság, a hosszú kéz, Rupárcsics elhanyagolható szempontnak nevezte. A gyorsaságot, a jó technikát tartja elsődlegesnek. A győzelem részben fejben dől el, a higgadt, átgondolt taktika fél siker. Az edzőnő nem titkolt terve, hogy a Román Vívószövetséghez csatlakozzanak, illetve az, hogy élvonalbeli sportolcokat neveljen Székelyhídon. Addig is pótcselekvésként a helyi Rádió Értben próbálgatja másminylen kvalitásait. A fizikai állapot karbantartása mellett a szellemi frissesség megőrzésére is oda figyel. Ha más nem akad erre a célra, akkor éppen Shakespeare-szonetteket tanul meg kívülről. Az idei tanévtől pedig a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem elsőéves hallgatója.

D. Mészáros Elek

Szelektív hulladék-gyűjtés Székelyhídon

Az AVE Bihar cég 2009 szeptemberétől gondoskodik városunk és a hozzá tartozó települések hulladékának elszállításáról. Béres Attila technikai igazgatóval beszélgettünk az elmúlt években tapasztalt változásokról és a lakosság szelektív hulladék-gyűjtéshez való hozzáállásáról. Elmondása szerint a cégek részéről pozitív javulás észlelhető, egyre több cég rendszeresen jelzi, hogy szállítsák el a szelektíven összegyűjtött újrahasznosítható hulladékot. A lakosságot tekintve sajnos ez nem mondható el. A székelyhídi lakosság nagyon kevés része gyűjti szelektíven a szemetet. Városunkban ingyen, heti rendszerességgel járnak házról házra az AVE Bihar szemétyűjtő autói, de a lakosság még sem hajlik a szelektív hulladék-gyűjtés felé. Ez abban mutatkozik meg, hogy a kukákban rengeteg újrahasznosítható szemét található, papír, pillepalack, műanyag hulladékok, műanyag palackok, mosogatószeres és öblítő flakonok.

Székelyhíd környező településeire havonta egyszer járnak, de az ott élő lakosság szelektív hulladékgyűjtése intenzívebb. Van olyan település, ahol a „szelektív” napon az autó négyszer is megfordul, de sajnos a városban alig telik meg egy szállítókosci.

Fontos, hogy a zöld kukákba csak a kommunális, háztartásból bekerülő élelmiszer-maradványok kerüljenek. A szelektív hulladékot a cég által biztosított kék, százlites literes kukaszacskóba rakják. Ha ez nem elegendő, előzetes meg egyezés alapján több zacskó is igényelhető, ezt a szelektív hulladékot korlátlan mennyiségben elviszik. Szelektív hulladékok közé tartozik: papír, karton, palack, műanyag hulladékok, műanyag és fém palackok, illetve az üveg.

Az AVE Bihar vezetői többször is értesítették és felhívták a lakosok figyelmét a szelektív hulladékgyűjtésre és ennek elszállítására, de érthetetlen okok miatt nem változik a hozzáállás. Ha az elkövetkezendő időszakban sem tapasztalnak semmiféle változást, akkor a heti rendszerességről havi rendszerességre állnak át.

Az AVE Bihar szemétyűjtő cég egy tömörítő autóval gyűjti a háztartási szemetet, a szelektívét pedig egy kisebb, másfél tonnás autóval.

Béres Attila újra felkéri a lakosság figyelmét, hogy figyeljenek oda jobban a szelektív hulladék-gyűjtésre, hogy ezáltal is óvjuk környezetünket.

A. T., P. O.

Díjmentes lomtalanítás és szelektív hulladék-gyűjtés

Iesz Székelyhídon november 29-én, kedden, míg Csokalyon, Érolasziban, Érköbölkúton, Hegyközszentmiklóson és Nagykágyán november 24-én, csütörtökön

A székelyhídi városi önkormányzat és a AVE Bihar cég őszi lomtalanítási akciót szervez. A lomtalanítás keretében lehetőség van megválni a háztartásokban keletkezett nagydarabos hulladékoktól, lomoktól: építési törmelék, autógumi, zöldhulladék (nyesedék, lomb, fű).

Ne készítsen ki: a háztartásokban naponta képződő háztartási hulladékot (ezt kéthetente elszállítják); mezőgazdasági tevékenység következtében keletkezett hulladékot (trágya).

Kérjük, hogy a megadott napon 8–10 óra között tegyék ki az elszállítandó lomokat.

A lomok kikészítésének módja:

- Kérjük, hogy a lomot olyan helyre helyezték ki, amely járművünkkel könnyen megközelíthető.
- Fontos, hogy a lomokat ne tegyék az úttestre, mert akadályozhatják a forgalmat, illetve balesetet okozhatnak.
- Kérjük, hogy a közterületi rend megővése érdekében a feltüntetett kikészítési időpontban helyezték ki a lomot.

Szelektív hulladék-gyűjtés: fehér üveg, színes üveg, papír, műanyag, fém doboz, italos kartondoboz – kérjük, ne a lomokkal együtt helyezze ki, hanem külön-külön.

Ha valaki nem tudja az udvaráról kihozni a lomokat, jelezze a 0762-830344-es telefonszámon és segítünk.

Körzeti pedagógustalálkozó

A legújabb tanügyminisztériumi rendeleteket ismertették

A pedagógusok hagyományos tanév eleji tanácskozását, az eddigi gyakorlattól eltérően nem a tanévkezdés előtt, hanem szeptember 30-án szervezték meg. Székelyhíd a körzet elemi osztályaiban tanítóit és óvónőit látta vendégül. Mivel kellemes, verőfényes idő ígérkezett, igazi vénasszonyok nyara, a tanítók a Gyermekek Jézus Sport- és Szabadidőközpont teraszán gyülekeztek.

Püsök Juliánna Magdolna tanítónő, Székelyhíd körzeti módszertani felelőse, körvezetője örömmel nyugtázta, hogy a szokatlan időpont ellenére is szinte kivétel nélkül minden pedagógus megérkezett. Üdvözölte az új tanév alkalmából Székelyhíd, Csokaly, Érköbölkút, Érolaszi, Hegyközszentmiklós és Nagykágya, valamint a szomszéd község, Kiskereki és a hozzá tartozó Érkeserű és Asszonyvására tanítóit.

A viszontlátás öröme után, a megbeszélés első részében a körvezető üdvözölte kollégáit az új tanév kezdetének alkalmából, köszöntötte az elmúlt tanév során magasabb didaktikai fokozatot szerzőket, valamint az új tagokat. Ezután ismertette a 2016–2017-es tanévben életbe lépő minisztériumi rendeleteket, utasításokat: a tanév szerkezetét, a tanévben érvényes kerettantervet, tanmeneteket, tankönyve-

A pedagógusok számára biztató tény, hogy 2016–2017-es tanévben az Érmelléken nem csökkent a magyarul tanuló alsó tagozatosok száma

ket, az országos felmérések várható időpontjait, a magyar nyelven tanuló kisdíjakok számára szervezett megyei, illetve országos versenyek, vetélkedők kiírásait. Jó hír volt, hogy minden iskolába megérkeztek a tankönyvek, de a legjobb hír mégis az volt, hogy nem csökkent a magyar nyelven tanuló gyerekek száma. Minden településen megmaradtak az eddigi osztályok, sehol nem volt összevonás, sőt

egyes helyeken több előkészítő osztály is indult. A körzeti tanítói az idei tanévben 810 kisdíjakot oktatnak magyar nyelven.

Az ebéd időpontra való tekintettel a szervezők bográcsgulyással vendégelték meg kollégáikat, mely Szabó Tibor nyugalmazott mérnök szakértelmét dicsérte.

A megbeszélés második részét a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének szentelték az egybegyűltek. Sós Sándor

tanár, a Bihar megyei szervezet elnöke már nem először látogatott Székelyhídra, a partiumi magyarság egyik tanügyi központjába. Sok minden szóba került. Szabad beszélgetést folytattak, melynek témája a szövetség működésének célja volt. Természetesen a legnagyobb érdeklődést a Bolyai Nyári Akadémia 2016–2017-es tanfolyamainak várható időpontjai, helyszínei váltották ki. Ezeket a tanfolyamokon nagyon sok erdélyi, felvidéki, újvidéki és kárpátaljai pedagógus vesz részt, neves anyaországi pedagógusok irányítása mellett, mely alkalmak nemcsak a szakmai továbbképzést, hanem az ismerkedést, a barátságok kötődését is szolgálják. A tanácskozáson döntés született arról, hogy a tanítók részéről kolléganőket, Püsök Juliánna Magdolnát bízunk meg azzal, hogy gondoskodjon a pedagógusszövetség és az oktatók közötti információcsere, minél közvetlenebb kapcsolat tartásáról.

A tanítók megbeszélését, tanácskozását megtisztelte jelenlétével a Petőfi Sándor Elméleti Líceum új igazgatója, Ecsedi Ferenc, valamint Kozma Sándor régi-új igazgatóhelyettesünk is, aki az óvodai és elemi oktatás elhivatott támogatója.

Erdei Ferenc tanító

Felhívás 50 éves házasoknak

Székelyhídon a decemberben megrendezendő VI. Karácsonyi Vásár rendezvényesorozat keretén belül ünneplik és díjaznak az aranylakodalmas házaspárokat. Ezúton kérünk minden olyan házaspárt, akik idén decemberig betöltik 50. házassági évfordulójukat és még nem voltak díjazva, hogy a szükséges iratokkal (férj és feleség személyazonossági igazolványa és házassági levél) tegyék le kérelmüket a székelyhídi polgármesteri hivatal titkárságán december elsejéig.

Konferenciával zárult az iskolafelújítási projekt

D. Mészáros Elek

Megtelt a Nagykágyai 1. Számú Technológiai Líceum gyűlésterme az iskolafelújítás befejezésekor tartott zárókonferencián. Akik valamilyen formában érintettek voltak az épületgyűttes felújításában, jelen voltak az október 21-i eseményen.

Az ünnepséget Béres Csaba, Székelyhíd polgármestere nyitotta meg. Köszöntötte a jelenlévőket és kifejezte afeletti örömét, hogy végre eljött a várva várt pillanat! Mint mondta, ezzel a konferenciával egy hosszú fejezet zárult le. Emlékeztetett, hogy egy ideig pénzügyi hiány miatt leálltak ugyan a munkálatokkal, de nem adták fel, újabb pénzforgást kerestek a folytatáshoz.

Komoly előkészítő munkával sikeresen megnyerték a szükséges európai uniós pályázatot az iskola felújítására. 2014. december 31-én a Regionális Operatív Program keretében aláírták a szerződést. A munkálatokat a Regionális Fejlesztési és Közigazgatási Minisztérium finanszírozta az Északnyugati Fejlesztési Ügynökségen keresztül az európai uniós regionális fejlesztési alapról. A projekt összértéke 21 471 788,75 lej volt. A kivitelezés 2015 januárjában kezdődött el, és az idei tanévet már a felújított iskolában kezdték el a diákok.

Ünnepi beszéde végén a városvezető megköszönte a segítséget és a támogatást mindenkinek, Szabó Ödön parlamenti képviselőnek, a székelyhídi taná-

Projektértékelés a térségi szakoktatás megújult fellegrárában, Nagykágyán

csokoknak, az iskola vezetőségének, az OTP Consulting cégnek, a kolozsvári Consard tervező cégnek, és nem utolsósorban a kivitelező Selina vállalatnak, majd átadta a szót az iskola igazgatójának, Karancsi Bélának.

A tanintézet vezetője hangsúlyozta, hogy az iskola mindig jó befektetés, a jövőnek épül, nem szabad gazdasági vállalkozásnak tekinteni. A XXI. században megfelelő körülményeket kell biztosítani a tanulók számára. Ez most Nagykágyán megvalósult. Ostroveanu Ágota aligazgató örömeinek és büszkeségének adott

hangot, hogy elkészült a szép és modern iskola. Mindenkinek megköszönte a munkát és az odaadást. Borsi Lóránt, a Bihar megyei RMDSZ ügyvezető alelnöke is gratulált a sikeres pályázathoz és annak eredményes kivitelezéséhez. Zárszóként Béres Csaba még elmondta, hogy pályázati források felhasználásával tovább folytatják a munkát, hamarosan új és modern eszközökkel szerelik fel az iskolát.

A konferencia végén a jelenlévők körbejárták és megszemléltek a frissen felújított, modern campust.

Tiponut Tibor

Rádió Ér – a füledig ér! Nemek barca – igenek békéje és csajos parti, pizsama nélkül, Zsirbansportolás,

Digitális aratás, no meg Élünk-halunk a filmekért!

Rádió Ér – a szívedig ér!

erhangja.ro/radio

A Facebookon a Rádió Ér oldalon! Hallgass, ha jót akarsz!

Főszerkesztő: D. Mészáros Elek

Munkatársak: Béres Angéla, Bíró Orsolya, Juhász György,

Kalló-Nagy Kamilla, Püsök Julianna, Tiponut Tibor

Arculat és tördelés: Ferencz Csaba-Levente

Szerkesztőség elérhetősége: 417435 Säcueni piața Libertății nr. 1
e-mail: erhangja1@gmail.com, honlap: www.erhangja.ro

Székelyhíd és környéke havilapja.

Kiadja és ingyenesen terjeszti az Ér Hangja Egyesület.

Felelős kiadó: Béres Csaba

Nyomás: Europrint Kft., Nagyvárad

A kiadvány megjelenését támogatta:
Székelyhíd Város Polgármesteri Hivatala

és a Nemzeti Kulturális Alap

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Az **Er tv** minden pénteken este 20 órai kezdettel a www.erhangja.ro/tv honlapon új adással jelentkezik, amely keddenként este 20 órától megtekinthető a Briximp kábelszolgáltató apróhirdetési csatornáján is. Nézzenek bennünket!